

DE ASINIS CORNVTIS.

CAP. V.

Lib. 4.
Asini cornu-
ti Africa.
ni.
Scythici.
Li. 10. c. 40.

RIBVS in locis cornutos asinos celebrari reperio, in India, Scythia, & Africa: cæterum denturne, & si dentur, speciene differant, non habeo, quod dicam. Africanorum meminit Herodotus, *Apud Afros (inquit) qui Aratores cognominantur, asini cornuti reperiuntur.* De Scythicis verò sic Ælianus: *In Scythia asini cornibus præditi nascuntur, quorum cornua Arcadia fluminis Scygis aquam continent, que transmittit vasa omnia, etiamsi sint ex ferro. Hæc cornua à Sopatro apportata fuisse aiunt Alexandro Macedoni, & illum admiratum misisse Delpbos, vt dedicarentur Pythia, additis his carminibus:*

Hoc tibi Alexander Macedo mirabile cornu

Dedicat ò Paan ex asino Scythico.

Lib. 4. c. 52.
Asini Indici cornu-
ti.

Cornu asini
Indici facultates.

Idem & Indicos describit his verbis: *Syluestres asinos equis magnitudine non inferiores apud Indos nasci accepi, eosque reliquo corpore albos, capite verò purpureo, oculisque, nigris (cæruleis vertit Volaterranus) esse, cornuq; in fronte gerere vnicum (Volaterranus addit sesquicubitale) cuius superius puniceum, inferius autem album, medium verò nigrum sit: atq; non omnes quidem Indos, sed potentiores, cum tanquam arnullis quibustam brachia, sic cornua auro, certis spatijs ornarunt, ex his ipsis bibere solere. Ex hoc cornu bibentem ab insanabilibus morbis tutum fieri, neq; eum ipsum conuulsionibus corripitur, neq; sacro morbo tentari, neq; venenis ullis ferunt. Quinesiam si quid prius pestilens biberit, tum id euomere, tumq; ad sanitatem redire. Cum autem cæteri asini, quibuscumq; in terris sint, tam domestici, quam syluestres, tum solipeda animalia, talos non habeant, asinos Indicos cornigeros Ctesias inquit, talis primum, yssq; nigris præditos esse. Deinde si quis eos confregerit, interiora quoq; nigra deprebensurum esse: neque modò corporis velocitate longè multumq; cæteros asinos superare, sed velocitate eadem equis & elephantis prestare. Cum autem in vram se dederunt, tardius primò ingrediuntur, deinde paulatim tantum confirmantur ad contendendum iter, eos quidem vt sequi operosum sit, eorum verò cursum transcurrere nulli concedatur. Postea autem quàm femina pepererunt, patres circum pullos à partu recentes summa custodia versantur, eorumque commorationes locis India desertissimis sunt. Cum à venatoribus Indis inuaduntur, pullos suos adhuc ætate infirmos à tergo suo pascentes habent, atq; pro eis propugnant: contra equites audent venire, eosq; ferire. Tanto sane hi robore existunt, vt nihil eis obistere queat, quin statim & concidat, & perdat, equorumq; in cursu latera discerpunt, ac lacerant, ac viscera dirumpunt, ex quo fit, vt ad eos equi appropinquare valde metuant, appropinquatio enim capiti ac virisque multam miserabiliter infert. Ex eo namq; conflictu, non equi modo, sed & asini pereunt: pergrauiter calcibus pugnant: eorum morsus eatenus acerbiores sunt, vt quicquid comprehenderit, funditus diripiant: ex his verò qui sunt confirmata ætate incomprehensibiles sunt. Carnes eorum quòd amarissima sint, haudquaquam esculentæ. Hæc itaque Ælianus, qui & alijs regis Indorum certamina recensens, inter alia hos quoque cornutos asinos inuicem pugnare tradit: quæ omnia, breuius tamen repetit Philes, atque Indorum regem ex creatore de huius animalis cornu confecto bibere, splendidum eum vocans, & cubitalem esse dicens, potionem autem eam contra morbum sacrum, id est comitalem conferre. Adhæc feram ipsam inter solipedes solam & talum & bilis vesicam habere, vt perperam Volaterranus transfulerit, hanc feram carere felle, & potionem ex hoc poculo ad ignem sacrum conferre. Habeshic candide lector feram corpore auribusque asininis, binis armatam cornibus; quorum alterum, vt pictura ipsa ostendit, è narium, alterum è regione oculorum exit. Communicaui iconem doctissimus; pariter atq; excellentissimus reipub. Norimbergenfis archiater Ioachinus Camerarius syluestris asini nomine. Cum verò solipes non sit, sed pedes in digitos findantur, asinus syluestris Indicus esse non potest: quamobrem quærendam Scythicæ fuerit, vel Africanus. Adhæc Indicus vnicornis est, non bicornis, vt testatur ipse Aristoteles his verbis: *Asinus Indicus licet solipes, corniger tamen est, sed singulare cornu gerit, & solus in solipedum genere talum possidet.* Idem testatur Plinius: *Cornigera (inquit) ferè bisfalca: solida vngula & bicorne nullam: vnicorne asinus tantum Indicus, vnicorne bisfalca oryx. Talos asinus Indicus vnus solipedum habet.* Et rursus: *Cornua solipedum nulli excepto asino Indico, qui vno armatus est cornu.* Recentiores quidam obscuro, onagrium siue asinum syluestrem Indicum, magnam & crudelem feram esse scribunt, cornu vnico, duro, acuto & longo: robur ei esse tantum, vt ingentia de rupibus saxa euellat, idq; tantum vim suam experiundi gratia.*

Amor erga
fœtus.

Fortitudo.

Li. 15. c. 15.

Asini cornu-
ti figura fera

Li. 5. part. 2.

gratia. Philostratus autem eadem ferè etiam quæ Aelianus & Philes scribit in vita Apollonij: sed
 quod de viribus dicitur, Apollonium refellere. *Asinos sylvestres* (inquit) *in vicinis Hyphasidi In-* Lib. 3.
dia fluvio paludibus multos capi dicunt: esse autem huiusmodi feris in fronte cornu, quo taurorum
more generosè pugnant: & Indos ex illis cornibus pocula conficere: afferuntque nullis morbis illo die
affici, qui ex huiusmodi poculo potarint: neque si vulnerati sint dolere, & per ignem etiam incolumes
transire, neq. ullis venenis ladi quacumq. nocendi gratia in potu dantur. Idcirco regum esse eadem
pocula, nec alijs quàm regi eiusmodi feræ venationem permitti. Apollonium itaque feram aspexisse,
eiusq.

Apollonij
dictum de
cornu asini
Indici.

eiusque naturam cum admiratione considerasse ferunt. Interroganti autem Damidi, an sermone, qui de poculo iam dicto ferebatur, fidem adhiberet: Adhibeo (inquit) si huius regionis regem immortalem esse intellexero. Qui enim mihi, aut alteri cuiquam poculum ita salubre dare potest, nonne verisimile est & ipsum quotidie illo uti, & ex eo cornu frequenter vel ad crapulam, usque bibere? nemo enim ut puero calumniatur eum, qui tali poculo etiam inebrietur. Hæc ille. Celebrabatur modo & alia fera in eadem India, quæ singulari quadam prærogatiua monoceros sive vnicornis ab vnico cornu, quod in fronte perhibetur gestare, nominatur, quæ nunquid etiam detur, nunquid cum hoc Indico asino vnicorni sit eadem, mox in sequenti capite patebit.

DE MONOCEROTE SIVE Vnicorni propriè dicto. Cap. V I.

Opinionum
de vnicorni
varietas.
Thomæ For-
dani opinio.

N detur reuera monoceros sive vnicornis, nonnulli ambigunt, nonnulli planè negant, nonnulli omnino affirmant. Ego singulorum sententias lectoribus fideliter recitabo, vnicuique suum relicurus iudicium. Thomas Iordanus itaque de phænomenis pestis tractatu tertio cum dixisset de lapide Bezoar: secundum locum (inquit) cornu monocerotis sibi vendicauit, cuius prope diuinæ recensentur operationes. Reges Indorum ex ijs cornibus crateres sibi conficiebant, affertentes illo die, quo quis ex illo poculo hauserit, immunem à morbis, vulneribus, flamma & toxicis fore. Hinc Angelus Bargæus in Cynægetico:

----- vnoq; in fronte superbi

*Cornu quod reges Indorum protinus aureis
Orbibus includunt, & vina liquentia potant.
Ac tum nec morbos tui sentire feruntur,
Nec quæ inter mensas occulta hæere venena.*

Descriptio
ex Cardano.

Reperiri autem circa Phasidem fluuium apud Colchos (in vicinis Hyphasidi fluuii paludibus), vnū cornu gestantes asinos & ferocissimè cum elephantis depugnantes author est Philostratus in vita Apollonij Thyanaei. Cardanus sic describit, esse animal rarum, equi magnitudine, pilo mustelæ simillimo, capite ceruino, in quo cornu crescit vnicum, cubitorum trium longitudine, mediæ in fronte atque rectum, in imo autem amplum, tendens in aciem: collum illi breue, iuba rarissima, & in alteram tantum partem tendens, crura veluti capreolæ, tenuia; posteriorum tenuior pars multo pilo villosa, vngulæ bifidæ. In vniuersum si quis aduertat, cerui naturæ non est ab similibus, præter cornu illud, ferum valde est. Nascitur in Aethiopia inter solitudines, squalentemque terram atque inter serpentes, mirumque in modum cornu eius venenis aduersari creditur. Garzias ab Orto Proregis Indiæ medicus ait inter promotoria bonæ spei & Capo de Currentes visum animal terrestre quod etiam mari delectaretur, caput & iubam equi haberet, cornu præditum duos palmos oblongo, mobili, quod modò in sinistrum & dextrum obuerneret, modò attolleret & demitteret. Id animal cum Elephante ferociter præliari, eiusque cornu aduersus venena laudari. Ludouicus Vartomannus duos Sultano ex Aethiopia missos Mechæ ad Mahumetis sepulchram se vidisse ait cancellis obseptos, minimè feroces, fortè longo iam carcere domitos. Idaiith Aga orator Solymanni apud Maximilianum Imp. Marcus Scherer antè abiuratum religionem Christianam dictus, popularis meus Viennæ frequenti primariorum virorum corona, ausus est proloqui, se in Arabia deserta, vidisse gregatim obuersantes vt armenta, monocerotes. Vix tamen reperi-

Cardani
error.

Fabula mo-
nocerotes
dilutio vni-
uersali pe-
riisse.
Dubium an
extet Mo-
noceros.
Cornu San-
dionysiaui.

tur, qui teste veritate, tota orbis superficie adamussim iam cognita, se vidisse affirmare ausit. Diluio vniuersali animalia perijisse, nunc terra erui ossa fabulantur plurimi, cum maiori ex parte terræ visceribus recondita exhumari cernant. Philosophus asserit naturam non deficere in speciebus. Quotquot olim creatæ sunt à protoplasto, totidem ad finem sæculi duraturas persuasissimum esse debet, licet indiuidua numero plura, paucioræ interdum comperiuntur, quæ tamen minimè funditus intereant, adeo vt ne vestigia extant. Adde differentissimas corporum figuras, quæ non leuem ansam dubitandi pariunt. Ad Dionysij fanum prope Lutetiam integrum extat eximie proceritatis, magni quidem ponderis, ampliore base in conum progrediens, ambitu striatum sub ara quadam abscondita fornice, aqua extrema sui parte immersum: Cryptam subeuntibus portanda datur aqua; ea hausta subito in copiosum sudorem exoluuntur, persuasione adiecta, virtutem sudorificam aquæ, à cornu monocerotis communicatam esse, quæ etiam venena propulsare dicitur, cum ratione naturali omnibus è calidiore aëre algidum intransibus, appulsu repentino, ceu antiparistasi quadam, humore ad extima propulso, sudor erumpat, quod iter facientibus æstiuis ardor-